

JANUSZ ROŻEK

ur. 1921; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	projekt "Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów", Żydzi, relacje polsko-żydowskie

Żydzi w międzywojennym Lublinie

Oni zamieszkiwali przede wszystkim ulicę Lubartowską i w pobliżu. Handel to było ich specjalność. Myśmy, pamiętam, wozili siano, bo wszystko się posługiwało końmi, maszyn prawie że nie było. Ja wiem, był pewien antagonizm między Żydami [a Polakami], może trochę i uzasadniony, bo Żydzi sobie potrafili kpić z Polaków, mianowicie takimi słowami: „Wasze ulice, nasze kamienice”. Tak mówili Żydzi, co w dużym stopniu było prawdy. To był wyjątek jak mój pradziadek niejako się zasymilował. Były takie trochę bójki między Żydami a Polakami. No Żydzi w dużym stopniu opanowywali prasę, jeszcze to się dzieje do dzisiaj.

Ja już dobrze nie pamiętam, bo to kupę lat, ale utrzymywałem kontakt z Żydem, z kolegą. W klasie nie było jakichś antagonizmów między Żydem a Polakami, ale jednak trochę takie rzeczy się zdarzały. Pamiętam, taka bójka była pomiędzy Żydami a chłopakami Polakami. Ale to raz coś takiego zapamiętałem, więcej nie.

Lubartowska to była główna ulica, gdzie Żydzi tylko mieszkali, tam ten handel się odbywał. Jakies mundurki kupić, to matka ze mną tam chodziła.

Trudno mi powiedzieć w jaki sposób oni się... czy oni się przyznawali, że jestem Żydem. No między innymi modlitwa [w szkole]: „Dzięki Ci Boże za światłość tej nauki...”, to już Żyd do tej modlitwy się nie przyłączał czy nawet wychodził. Tak że już wiara była jedną z podstaw rozróżnienia. Oni mieli swoje święta, nie byli chrześcijanami przecież, tak że już wyróżniało, że to jest Żyd, a to Polak, katolik. Szabat pamiętam. Żydzi mieszkali, coś tam [nie wolno] było robić, to mnie zapraszali, żebym ja coś tam za nich obsługiwał. Sobota było święto ich. To pamiętam jeszcze w Milejowie jak byłem, bo tam też Żyd gdzieś blisko mieszkał. Oni się zajmowali stolarką, szewstwem, handlem przede wszystkim. To była ich specjalność.

Data i miejsce nagrania	2008-12-03, Kolonia Górne
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"